On myöhä, kun avain vihdoin kääntyy lukossa ja Martti astuu sisälle. Martin mustat Dr. Martensit kolahtavat lattialle ja eteisestä kuuluu iloinen huudahdus. Martti lopettaa äänekkään puheensorinansa nopeasti tajuttuaan Petran olevan nukkumassa. Raita lompsii eteisen nurkan taakse kiinnostuneena kurkkaamaan, kuka tuli, ja kääntyy kannoillaan huomattuaan sen olevan vain isäntä. Olen keittiössä tekemässä meille iltapalaa, kun hän tulee luokseni ja halaa minua. Hymyilen hänelle, mutta olen todella väsynyt. Huoneesta kuuluu kolahdus ja Petra juoksee yöpaidassaan isänsä luokse hihkuen. En ymmärrä sinua, kuinka se muka on taakka, jos saat olla kotona tyttäremme kanssa, itse tekisin mitä vaan, voidakseni tehdä sitä niin, mutta jonkun on täällä käytävä töissä, Martti tiuskii hiljaisesti Petran vihdoin nukahtaessa. Kävelen viikkojen valmistautumisen jälkeen sisälle luokkahuoneeseen, rintaa puristaa ja perhoset lentelevät vatsassa. Kävelen tuimasti kulmiensa alta katsovan naisen eteen ja ojennan passin. Hän hyväksyy minut ja sanoo että saan istua minne vaan. Katsahdan kylmään luokkahuoneeseen ja näen vain muutaman osallistujan, mutta onhan tässä vielä aikaa. Istahdan kylmän jäiselle tuolille ja minulle tulee vilunväristyksiä. Jään odottamaan hermostuneena kokeen alkamista ja kauhukuvia viistää mielessäni. Väkeä tulvii sisään joukkoina vähän väliä ja pian luokkahuone onkin jo täynnä. Viisari heilahtaa tasaan, ja paperien jako alkaa. Suuni kaartuu leveään hymyyn, kun kävelen ulos salista, kaikki on hyvin. Kävelen huolettomasti lumisen suojatien yli hitaasti, ja hiukan ajatuksissani. Auto ajaa nurkan takaa ja tööttää, jolloin säikähdän ja kaadun jäiselle tielle. Nousen nopeasti ylös ja luon vihaisen katseen auton kuljettajaan, joka ei edes vaivautunut nousemaan ulos autosta. Ranteessani on jomottava kova kipu, ja päätän kävellä terveyskeskukselle. Kuvien jälkeen lääkäri pudistelee päätään ja kertoo ranteen murtuneen. Terveysaseman ovesta juoksee hymyilevä Petra, joka raahaa perässään Marttia. En saa tehdä mitään kädelläni muutamaan päivään, joten Martti joutuu vastentahtoisesti jäämään kotiin minun ja Petran kanssa, vaikka ei juuri koskaan pidä vapaapäiviä. Aamulla joudun tiuskimaan Martille, että hänen on nostettava perseensä ylös sängystä ja tehtävä aamupalaa minulle ja Petralle, vaikka ei jaksaisikaan. Töihin hän kyllä jaksaa mennä, mutta ei tehdä aamupalaa vaimolleen ja tyttärelleen, hirveä kohtalo. Petra herää aina seitsemän aikoihin ja syö puuroa omenahillon kera. Istun kerrankin sohvalle, kun minulla on aikaa. Katselen kotiani. Se on täydellinen. Katselen myös miestäni ja mietin, miksihän ei voi aina olla tuollainen, miksi hän ei tee aamupalaa. Koska hän menee töihin. Hänelle työ on tärkeämpää kuin tämä perhe, se on sanomatakin selvää. Raita kapuaa vastentahtoisesti alas sängyltä ja nousee tuolille huutamaan aamupalaansa. Raidan pullea koostumus saa sen melkein putoamaan pikkuruiselta tuolilta. Tämä ei selvästikään ole Martin unelma, mutta nautin siitä, kun hän tekee kaikkea, ja saan vain katsella lapseni leikkejä olohuoneen matolla. Olen taas huolesta sekaisin, kun Martti ei vastaa puheluihin ja kello alkaa olla jo paljon, viisivuotiaalle isäänsä kotiin odottavalle ainakin. Yritän käyttäytyä sivistyneesti Petran nähden, vaikka sisälläni kiehuu raivo ja kaikki se purkautunut pelko. Raahaan Martin, ehkä hiukan väkivaltaisestikin ulos etuovesta ja sanon Petralle, että äidin pitää vähän jutella isin kanssa. En pysty tähän, mitä vittua sä ajattelit, että voit vaan olla töissä koko päivän ja illan, ilmottamatta mulle mitään? Mä olin huolissani! Petra kaipaa isäänsä, mutta sä vaan lorvit jossain ihan muualla, ties kenen kanssa. Mulle riittää, ihan oikeesti. Lähde sunnuntaihin mennessä. Kaiken sen vihan purkautuessa sisältäni lyön Marttia, ja nenästä valuu noro verta, joka putoaa lumelle. Martti katsoo minua epätoivoisesti ja pyytää minua harkitsemaan. Pyyhi toi nenäs ennen, kun tuut sisälle, sun tyttäres ei tarvi nähdä tällästä. Talutan pienen täydellisen lapsoseni ovesta ulos ja autolle, on talvi ja ulkona on kylmä, joten suljen ulko-oven nopeasti. Avaan auton oven Petralle ja asettelen hänet turvaistuimeen. Petralla on sylissään ampiaisreppu. Ajan rajoitusten mukaan ja pysäköin tarhan pihalle. Sisällä

tarhatädit laittavat Petran repusta eväät jääkaappiin. Petra riisuu ulkovaatteet ja heiluttaa moikat minulle, ennen kuin lähtee muiden lasten mukaan. Jään kaivaten katsomaan ja päiväkodin tädit tulevat juttelemaan minulle. Petraa ei pelottanut, hän vain lähti, luulin että lapsia itkettää, kun he joutuvat jäämään päiväkotiin, mutta se on sittenkin äiti, joka itkee. Pyyhin kyyneleet, kun tädit vakuuttelevat Petran viihtyvän hyvin, moikkaan heidätkin ja kiiruhdan autolle, jotta en myöhästy koulustani. Pääsin sisään. Minusta tulee vartija. Koulussa käymme läpi teoreettista puolta vartijan työstä ja olen innoissani, enemmän innoissani, kun olen pitkään aikaan ollut. Istun mielelläni takaisin koulun penkkiin kaikkien noiden vuosien jälkeen. Koulun jälkeen matkaan päiväkotiin hakemaan Petran, ja Petra kertoo minulle mukavasta päivästään. Hän kuulemma löysi uusia kavereita ja oppi uusia juttuja ja sai ulkoilla paljon. Olen onnellinen, että Petra viihtyi hyvin. Ajan tyhjään ja rauhalliseen kotiin. Martti on poissa. Avaan oven ja kaikki on niin rauhallista. Ikävöin Martin hymyä, ja Petra isäänsä, mutta hymyilen silti. Missään ei ole sotkuista, kukaan ei ole laiskottelemassa sohvalla, eikä kukaan ole jättänyt kenkiään lojumaan keskelle eteistä. Nostan kenkämme kaappiin ja asettelen takkimme henkareihin, kunnes muistan, että meidän on käytävä kaupassa, joten kehotan Petran pukemaan vaatteet takaisin päälleen. Kävelemme kylmässä talvi-ilmassa ja Petran posket punertavat. Mutta hän hymyilee leveästi pääsään korvallinen pipo. Hän on ihana. Astelemme muutaman sadan metrin matkan kauppaan ja Petra käyttäytyy kuin unelma. Petran toiveesta nappaan autokärryn, jotta hän voisi ajaa ja istua siinä, kun haen tuotteita. Kysyn mitä hän haluaisi syödä, prinsessakeksejä, Petra vastaa minulle. Naurahdan, haen prinsessakeksejä jälkiruoaksi ja nappaan meille jauhelihapaketin ja ruokakerman makaronilaatikkoa varten. Maitotölkit hyllystä sekä ruokaa loppuviikoksi. Äiti itkee, sanoo Petra värisevällä äänellään Martin tullessa hakemaan häntä. Äidillä ei oo mitään hätää, äitille tulee vaan ikävä, kun menet isän luokse, vastaan hänelle yrittäen epätoivoisesti lohduttaa häntä. Olimme edes yhdestä asiasta samaa mieltä Martin kanssa, emme halua laitta Petraa huoltajuuskiistan läpi, joten päätimme pitää yhteishuoltajuuden. Jäimme seisomaan eteiseen ajatuksissamme. Hetken pysäytti Martin pirisevä puhelimen soittoääni. Käännymme katsomaan häntä kohti tivaten miksi hän ei vastaa. Hän kaivaa puhelimensa takkinsa taskusta ja vastaa. Martti ei sano mitään, vaan kuuntelee mitä soittajalla on sanottavana. Kiitos tiedosta. Mitä se oli, kysyn Martilta ja Petra katsoo isäänsä kysyvästi. Ei mitään. Petra vieppäs jo tavarasi isin autolle. Isi tulee kohta perässä. Petra hymyilee ja nappaa pinkin laukkunsa ja yksisarvisreppunsa eteisestä ja juoksee ovesta autolle. Martti katsoo minua syvälle silmiin. Miksi mun pitää pukeutua mustaan, en tykkää mustasta, kiukuttelee Petra. Kyllä nyt täytyy, isillä ja äidilläkin on mustat vaatteet, ne laitetaan päälle, kun joku kuolee. Matkaamme hautajaisiin hiljaisissa tunnelmissa, kuten yleensäkin. Martti lausuu kauniin runon. Mutta ei varmana kirjottanu sitä ite, oli liian hyvä, ajattelen. Nuku hyvin Marjatta-mummo, lausahtaa Petra surullisesti. Petran suloinen ja viaton ääni saa kyyneleen valahtamaan Martin silmäkulmasta. Kotiin päästyäni minua tervehtii ruokaa vaativan pedon rääkäisy. Raita tahtoo välipalansa. Otan epämukavat mustat vaatteet ensimmäisenä pois Petralta. Viikkaan vaatteet kaappiin, ja ripustan oman jakkupukuni henkariin. Äiti, tuli Petra kysymään minulta. Mitä kulta? Onko kaikki hyvin, kysyn huolestuneena odottaen kysymystä kuolemasta tai hautajaisista. Mä tahtoisin kattoo kilpikonnaohjelmaa, voidaanko me äiti? Okei, katotaan vaan, vastaan hiukan naurahtaen.